

OP Varallisuudenhoito

Vastuullisen sijoittamisen periaatteet

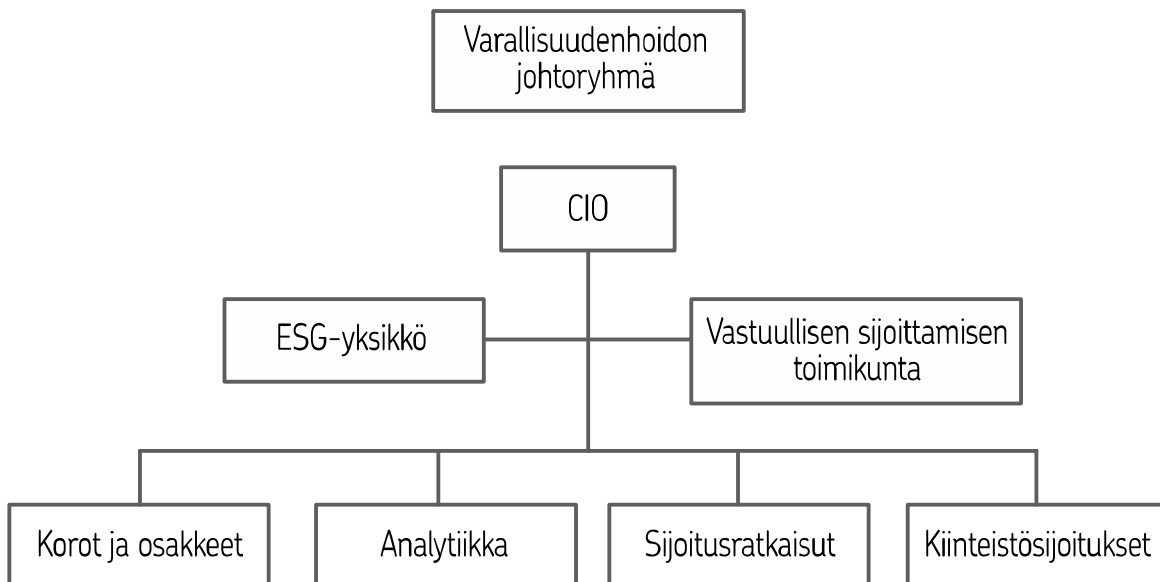
Marraskuu 2017

Vastuullisen sijoittamisen periaatteet

1 Vastuullinen sijoittaminen OP Varallisuudenhoidossa

Me OP Varallisuudenhoidossa uskomme, että vastuullisuusasioiden sisällyttäminen sijoituspäätöksiin ja sijoittamista koskeviin prosesseihin on välttämätön osa huolellista sijoitustoimintaa. ESG-asioiden tarkastelu, olkoon kyse sijoittamisesta osakkeisiin, korkoinstrumentteihin, kiinteistöihin tai ulkopuolisen varainhoitajan tarjoamiin sijoitustuotteisiin, tuo meille enemmän tietoa kohteesta kuin pelkkä sen hetkisen taloudellisen tilanteen arvioiminen. Laajempi tarkastelu tuottaa parhaimmillaan tietoja sellaisista riskeistä tai mahdollisuuksista, jotka myöhemmin voivat realisoitua ja vaikuttaa merkittävästi sijoituskohteen taloudelliseen tilanteeseen ja arvoon.

Vastuullinen sijoittaminen on organisoitu OP Varallisuudenhoidossa kuvan yksi mukaisesti. Vastuullisen sijoittamisen päälinjaukset hyväksytään OP Varallisuudenhoidon johtoryhmässä. Linjausten mukaisia päätöksiä tehdään ESG-yksikössä ja vastuullisen sijoittamisen toimikunnassa, jonka puheenjohtajana toimii CIO. Varsinaisten ESG-strategioiden toimeenpano tapahtuu tapauskohtaisesti joko korko-, osake- tai kiinteistösijoituksissa, sijoitusratkaisussa tai ESG-yksikössä, tai vaihtoehtoisesti ESG-yksikön ja edellä mainittujen toimintojen yhteistyönä.

Salkunhoidon tietämystä vastuullisesta sijoittamisesta on kasvatettu järjestelmällisesti YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden allekirjoituksen myötä vuodesta 2009. Toimintaamme kuuluu useita vastuullisen sijoittamisen strategioita, joita noudatetaan omaisuusluokissa soveltuvin tavoin. Noudattamamme vastuullisen sijoittamisen päästrategiat ovat ESG-integrointi, omistajavaikuttaminen, poissulkeminen sekä teema- ja vaikuttavuussijoittaminen. Lisäksi raportoimme kattavasti kaikesta toiminnastamme, joka liittyy vastuulliseen sijoittamiseen.

Käytämme ESG-strategioiden toteuttamisessa tukena oman analyysin ja ratkaisujen lisäksi ulkopuolista ESG-analyysiä ja -dataa, jota sovellamme toimintatapojemme mukaisesti eri strategioissa.

Vastuullisen sijoittamisen lyhyen aikavälin tavoitteet asetetaan vuodeksi kerrallaan niin, että ne nivoutuvat koko varallisuudenhoidon tavoitteisiin ja tukevat sijoitustoiminnan pitkän aikavälin kehitystä. ESG-yksikkö vastaa omalla toiminnallaan strategioiden jalkauttamisesta ja kouluttamisesta koko organisaatioon. ESG-yksikössä työskentelevien henkilöiden mittaritot heijastavat vuosittain asetettuja tavoitteita.

Seuraavassa käydään yksityiskohtaisesti läpi OP Varallisuudenhoidon vastuullisen sijoittamisen tärkeimmät strategiat ja toimintatavat.

2 Integrointi

ESG-integrointi on yksi YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden kulmakivistä. Käytännössä ESG-integrointi tarkoittaa vastuullisuusasioiden huomioimista sijoitusanalyysissä- ja päätöksenteossa. Näemme ESG-asiat lisäinformaationa perinteisen taloudellisen ja markkinadatan lisäksi. Uskomme relevanttien ESG-asioiden voivan vaikuttaa pitkällä aikavälillä sijoituskohteiden taloudelliseen menestykseen ja siten tuottoon.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
- Passiiviset osakkeet
- ✓ Yhtiöiden velkakirjat
- ✓ Valtioiden velkakirjat
- ✓ Ulkopuoliset varainhoitajat *
- ✓ Kiinteistöt

Tämän vuoksi pyrimme tunnistamaan olennaiset ESG-tekijät sijoituskohteissa.

2.1 Aktiiviset suorat osakkeet ja yhtiöiden velkakirjat

OP Varallisuudenhoidon salkunhoitajat huomioivat relevantteja ympäristöön, sosiaalisiin kysymyksiin ja hallintotapaan liittyviä asioita aktiivisissa sijoituspäätöksissä ja salkun muodostuksessa siten, että ne tukevat sijoitustoiminnan tuotto- ja riskitavoitteita. Salkunhoitajat hyödyntävät laadukasta ulkopuolista ESG-tutkimusta, sekä OP Varallisuudenhoidon omaa analyysiä ja johtopäätöksiä.

Vastuullisuusnäkökulmien huomioiminen kuuluu sijoituspäätöksiä tekeville salkunhoitajille ja analyytikoille. Heidän tukena on vastuullisuuskysymyksiin erikoistunut ESG-yksikkö. Tärkeä osa omaa analyysiamme ovat yritystapaamiset, joissa saadaan lisätietoa olennaisimpina pitämistämme tekijöistä. Salkunhoitamme keskustelevat ja hankkivat lisätietoa relevantteina pitämistään ESG-aiheista yritystapaamisissa. Salkunhoitajien käyttöön on myös valmistettu sektorikohtainen ESG-riski- ja mahdollisuuksia tarkasteleva käsikirja, jota voidaan käyttää hyväksi yritystapaamisissa. Salkunhoitajat kirjaavat tietokantaan

ESG-aiheet, joista tapaamisissa on keskusteltu. Lisäksi OP Varallisuudenhoidon salkunhoitajat ovat veloitettuja tarkistamaan ajantasaisesta tietokannasta ennen sijoituspäätöksen tekoa kohdeyhtiön historia kansainvälisten normien toteutumisessa. Mikäli historiasta löytyy indikaatiivisia rikkomuksia, voi salkunhoitaja tehdä sijoituksen yhtiöön, mutta rikkomukset on huomioitava analysoitaessa yhtiötä sekä sijoituspäätöksessä. ESG-integroinnissa toimintatapa on samanlainen aktiivisten suorien osakkeiden ja aktiivisten suorien yritysainojen tapauksessa. Yrityslainoissa käytetään lisäksi hyväksi yritysten luottoluokituksia, jotka sisältävät myös ESG-informaatiota.

Indeksisijoittaminen on nimensä mukaisesti luonteeltaan sellaista toimintaa, että sijoituskohteen valinta ja salkun muodostaminen perustuvat täysin valittuun indeksiin, eikä ESG- tai muukaan analyysi vaikuta sijoituspäätöksiin. OP:n omissa rahastojen rahastoissa osa varoista voi olla sijoitettuna passiivisiin osakerahastoihin, ulkopuolisten varainhoitajien rahastoihin tai ETF-tuotteisiin.

2.2 Valtioiden velkakirjat

Valtionlainojen analysoinnissa, sijoituspäätöksissä ja salkunmuodostuksessa valtioiden luottoluokitukset ovat avainasemassa. Luottoluokituksia antavat useat eri palveluntarjoajat. Luottoluokitus kuvaa valtion kykyä suoriutua velkoihin liittyvistä koroista ja pääoman takaisinmaksusta. Monet luottoluokituksiin liittyvät tekijät ovat myös vastuullisuuskysymyksiä. Tällaisia ovat esimerkiksi instituutioiden vakaus ja todennäköisyys yhteiskuntarauhan häiriöille. Esimerkiksi koulutusjärjestelmä ja -taso vaikuttaa yhteiskunnan tuottavuuden kehitykseen ja tätä kautta luottoluokitukseen.

2.3 Ulkopuoliset varainhoitajat

OP Varallisuudenhoito selvittää ulkopuolisten varainhoitajien vastuullisen sijoittamisen käytännöt ennen sijoituspäätöstä sekä säännöllisessä seurannassa sijoituksen jälkeen. Vastuullisen sijoittamisen selvitys pitää sisällään vastuullisen sijoittamisen politiikkaan ja lausuntoihin, vastuullisen sijoittamisen resursseihin, ESG-integrointiin, ESG-raportointiin, poissulkuihin ja omistajavaikuttamiseen liittyviä näkökulmia. Selvitykseen perustuen arvioimme ulkopuolisten varainhoitajien vastuullisen sijoittamisen tason. Käytössämme on minimikriteereitä ulkopuolisille varainhoitajille. Lisäksi OP Varallisuudenhoidon ESG-yksikkö tapaa sekä järjestää puheluita ulkopuolisten varainhoitajien kanssa.

Osa OP-rahastoista on ulkopuolisten varainhoitajien hoitamia. Näitä rahastoja koskevat samat poissulkemiseen, vaikuttamiseen ja yhtiökokousäänestämiseen liittyvät käytännöt, joita noudatetaan OP Varallisuudenhoidon hoitamissa rahastoissa. Lisäksi myös näiden rahastojen sijoituskohteilta edellytetään kansainvälisten normien noudattamista. Temaattinen vaikuttamisemme ulottuu niin ikään myös ulkopuolisten varainhoitajien hoitamiin OP-rahastoihin. Muilta osin ulkopuolisten varainhoitajien käytännöt voivat vaihdella.

Rahastomuotoisissa kiinteistöinvestisioissa selvitämme ulkopuolisten varainhoitajien vastuullisen sijoittamisen käytännöt ennen sijoituspäätöstä, sekä sijoituksen jälkeen säännöllisessä seurannassa. Kiinteistörahastojen vastuullisen sijoittamisen selvitys pitää sisällään muun muassa vastuullisen sijoittamisen politiikkaan ja lausuntoihin, vastuullisen sijoittamisen resursseihin, ESG-integrointiin ja ESG-raportointiin liittyviä näkökulmia. Selvitykseen perustuen arvioimme ulkopuolisten varainhoitajien vastuullisen sijoittamisen

tason. Käytössämme on minimikriteereitä kiinteistörahastoille. Käytämme vaikutusvaltaa ESG-tekijöiden huomioimiseksi kohderahastojen ja -yhtiöiden hallituksissa ja sijoituskomiteoissa sekä ESG-tekijöiden raportoinnissa.

2.4 Suorat kiinteistösijoitukset

Suorissa kiinteistösijoituksissa arvioimme energiatehokkuuden ennen ostopäätöstä. Sen lisäksi arvioimme muita tekijöitä kuten esimerkiksi julkiset liikenneyhteydet. Mittaamme suorien kiinteistösijoitusten sähkön, lämpöenergian ja veden kulutuksen sekä tuotetun jätteen määrän. Tavoitteenamme on vähentää edellä mainittujen resurssien käyttöä. Uudiskohteissa sekä peruskorjauksissa arvioimme mahdollisuudet rakennuksen ympäristösertifiointiin sekä uusiutuvan energian tuotantoon. Vaadimme rakennusliikkeiltä uudiskohteissamme jätehuoltosuunnitelman sekä jätehuollon raportin tuotetuista jätteistä.

3 Teemat ja vaikuttavuus

OP Varallisuudenhoidossa teemasijoittaminen ja positiivinen arvottaminen tarkoittavat megatrendeihin ja vastuullisuusteemoihin keskittyvää sijoittamista. Vastuullinen teemasijoittamisemme keskittyy erityisesti ympäristöön liittyviin teemoihin. Teemoihin liittyy yhtiöitä, joiden liiketoiminnan ajureina toimivat ratkaisun hakeminen ilmastonmuutoksen torjuntaan, veden puhtauteen ja riittävyyteen.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
- Passiiviset osakkeet
- ✓ Yhtiöiden velkakirjat
- Valtioiden velkakirjat
- Ulkopuoliset varainhoitajat *
- Kiinteistöt

Positiivista arvottamista teemme erityisesti neljässä vastuullisen sijoittamisen teemarahastossa: OP-Vähähiilinen Maailma, OP-Ilmasto, OP-Puhdas Vesi ja OP-Kestävä Maailma. Näissä rahastoissa salkunhoitajien tulee erityisesti huomioida sijoitettavien yhtiöiden positiivinen vaikutus kyseessä olevaan teemaan. Megatrendeille ja vastuullisiin teemoihin positiivisesti altistuvat yhtiöt ovat kiinnostavia sijoituskohteita myös teematuotteiden ulkopuolella.

4 Omistajavaikuttaminen

Omistajavaikuttaminen on tärkeä vastuullisen sijoittamisen osa-alue. Vastuullisuusasiat huomioiva julkinen omistajapolitiikka, jota toteutetaan esimerkiksi yhtiökokouksissa, suorassa yhtiövaikuttamisessa tai temaattisessa vaikuttamisessa yksin tai yhdessä muiden sijoittajien kanssa, luo vahvan perustan vastuulliselle sijoitustoiminnalle.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
- ✓ Passiiviset osakkeet
- ✓ Yhtiöiden velkakirjat
Valtioiden velkakirjat
- ✓ Ulkopuoliset varainhoitajat *
Kiinteistöt

4.1 Yhtiökokoukset

OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti kotimaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Osallistumiskriteereinä yhtiökokouksiin käytetään omistusosuutta yhtiöissä, yhtiöiden osuutta rahastojen sijoituksissa sekä kokousten yleistä merkittävyyttä.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
- ✓ Passiiviset osakkeet
Yhtiöiden velkakirjat
Valtioiden velkakirjat

OP-rahastot osallistuvat kattavasti myös ulkomaisiin yhtiökokouksiin¹. Käytämme osallistumiskriteereinä ulkomaisissa yhtiökokouksissa muun muassa sijoituksen kokoa rahastossa, kokouksen merkittävyyttä ja yhtiökokouksen asialistaa.

- ✓ Ulkopuoliset varainhoitajat *
Kiinteistöt

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen omistajapolitiikkaan on kuvattu tarkemmin yhtiökokouslinjauksiamme.

4.2 Vaikuttaminen kansainvälisiin normirikkomuksiin ja temaattinen vaikuttaminen

Ensisijaisesti vaikuttamisen aihepiiri koostuu kansainvälisten normien, kuten OECD:n ohjeiden ja YK:n Global Compactin määrittelevistä periaatteista, mutta voimme vaikuttaa myös muihin ajankohtaisiin ja merkityksellisiin ESG-teemoihin. Käytämme palveluntarjoajaa tunnistamaan yhtiöihin kohdistuvat epäilyt sekä vahvistamaan kansainväliset normirikkomukset. Vaikuttaminen yrityksen toimintaan on ensisijainen vaihtoehto. Toissijainen vaihtoehto on omistuksestamme luopuminen.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
Passiiviset osakkeet
- ✓ Yhtiöiden velkakirjat
Valtioiden velkakirjat
- ✓ Ulkopuoliset varainhoitajat *
Kiinteistöt

Temaattisessa vaikuttamisessa pyrimme tunnistamaan samankaltaisia merkittäviä ympäristöön, sosiaaliin näkökulmiin tai hallintotapaan liittyviä riskejä laajemmalla joukolla yhtiöitä. Käymme samanaikaisesti

¹ Aloitamme osallistumaan ja äänestämään ulkomaisissa yhtiökokouksissa syksyn 2017 aikana. Nostamme osallistumisaktiivisuutta asteittain kolmen vuoden aikana.

dialogia useiden yhtiöiden kanssa, joita koskevat samankaltaiset riskit. Tällä tavoittelemme selkeää muutosta useammassa yhtiössä samanaikaisesti ja tunnistamme parhaita käytäntöjä. Temaattiset vaikuttamiset voivat liittyä esimerkiksi ilmastonmuutokseen.

Vaikutamme lisäksi osallistumalla sijoittajien yhteisiin aloitteisiin. Sijoittajien yhteiset aloitteet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että sijoittajat vaativat yrityksiltä raportointia esimerkiksi ilmastonmuutos- tai vesiriskien liittyen. Myös edellä mainittu temaattinen vaikuttaminen voi tapahtua yhteisvaikuttamisena. Vaikuttamista on kuvattu tarkemmin OP Varallisuudenhoidon vaikuttamisdokumentissa.

5 Poissulkeminen

Käytämme myös poissulkevaa strategiaa muissa kuin indeksi-tuotteissa ja epäsuorissa sijoituksissa. Poissulkeminen perustuu joko kansainvälisiin normirikkomuksiin, sopimuksilla kiellettyihin aseisiin, tai ilmastonmuutokseen liittyviin taloudellisiin perusteisiin. Poissulkulistaamme on julkisesti nähtävillä ja sitä päivitetään tarpeen mukaan. Poissulkulista koskee kaikki aktiivisia suoria sijoituksia tekeviä täyden valtakirjan sijoituksia, kuten aktiivisia suoria sijoituksia tekeviä OP-rahastoja. Myös poissuljettuihin yhtiöihin kohdistuvat johdannais-sopimukset, pois lukien toimiala- ja indeksijohdannais-sopimukset, ovat poissulun piirissä. Lisäksi rahastovalikoimastamme löytyy vaihtoehto, jossa poissuljetaan laajempi joukko yhtiöitä.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
- Passiiviset osakkeet
- ✓ Yhtiöiden velkakirjat
- ✓ Valtioiden velkakirjat
- ✓ Ulkopuoliset varainhoitajat *
- Kiinteistöt

5.1 Normirikkomukset

Emme tee aktiivisia suoria sijoituksia yrityksiin, jotka ovat olleet osallisena kansainvälisten normien rikkomuksissa ja joihin vaikuttaminen on ollut tuloksetonta. Jatkuvan oman seurannan lisäksi ulkopuolinen taho käy sijoituksemme läpi kaksi kertaa vuodessa kansainvälisten normien toteutumisen osalta. Mikäli yrityksen, johon olemme jo tehneet sijoituksia, katsotaan rikkoneen vahvistetusti kansainvälisiä normeja, on vaihtoehtoina sijoitusten myyminen tai vaikuttamisen aloittaminen.

Kun OP Varallisuudenhoidon salkunhoitaja tekee uutta aktiivista suoraa sijoitusta yhtiöön, hän tarkistaa yhtiön historian kansainvälisten normien osalta. Mikäli tarkistuksessa löytyy vahvistettu rikkomus, ei salkunhoitaja voi sijoittaa yhtiöön ilman vastuullisen sijoittamisen toimikunnan lupaa. Salkunhoitaja voi hakea lupaa sijoitukselle. Toimikunta lähtökohtaisesti myöntää luvan sijoitukselle, mutta se edellyttää aina, että ESG-yksikkö aloittaa vaikuttamisprosessin yhtiön kanssa.

5.2 Kiistanalaiset aseet

Olemme poissulkeneet kansainvälisillä sopimuksilla kiellettyjä aseita valmistavat yhtiöt aktiivisista suorista sijoituksistamme. OP Varallisuudenhoidon salkunhoitajat eivät tee aktiivisia suoria sijoituksia yhtiöihin,

jotka markkinoivat, kehittävät tai valmistavat kansainvälisillä sopimuksilla kiellettyjä henkilömiinoja, rypäleammuksia, kemiallisia- tai biologisia aseita tai ydinaseita. Myös yritykset, jotka valmistavat komponentteja, joita voidaan käyttää ainoastaan edellä mainituissa aseissa, poissuljetaan.

5.3 Hiilen tuottajat ja käyttäjät

Olemme poissulkeneet hiilestä riippuvaisia kaivos- ja sähköyhtiöitä aktiivisten suorien sijoitusten joukosta. Syy poissulkemiselle on taloudellinen. On odotettavissa, että ilmastonmuutoksen hillinnän, lainsäädännön ja erilaisten hiiliverojen tai päästökaupan vuoksi hiilen käytöstä tulee taloudellisesti vähemmän houkuttelevaa.

Hiiliyhtiöiden poissulkeminen koskee OP Varallisuudenhoidossa kaivosyhtiötä, joiden liikevaihdosta yli 25 prosenttia tulee energian tuottamiseen käytettävän hiilen tuottamisesta. Lisäksi olemme poissulkeneet kaivosyhtiötä, joiden energiahiiilen tuotantomäärät ovat suuria. Sähköntuottajissa olemme poissulkeneet yhtiöitä, joiden hiileen pohjautuvan energiantuotannon päästöt ovat suurimpien joukossa. Poissulkemiselta voi välttyä, mikäli sähkö- tai kaivosyhtiöllä on uskottavia suunnitelmia pienentää ilmasto vaikutuksiin ja riippuvuuttaan hiilestä ja se osallistuu ja tukee yhteiskunnan siirtymää kohti vähähiilisyttä.

5.4 Valtionlainat

Valtionlainoissa emme sijoita sellaisten valtioiden joukkolainoihin, jotka eivät täytä kansainvälisiä kriteerejä rahanpesun ja terrorismin estämiseksi (FATF). Lisäksi huomioimme kotimaisten ja EU:n pakotepäätösten asettamat rajoitukset valtioiden joukkovelkakirjamarkkinoilla toimimisessa.

6 Raportointi

Vastuullisen sijoittamisen raporttimme löytyvät kootusti vastuullisen sijoittamisen sivuilta. Sivulta löytyvät vastuullisen sijoittamisen periaatteet, OP Varallisuudenhoidon puolivuositainen vastuullisen sijoittamisen raportti, puolivuositain laskettavat rahastojen hiilijalanjäljet, ajankohtainen lista poissuljettavista yhtiöistä sekä linkki neljä kertaa vuodessa julkaistaviin rahastokohtaisiin vastuullisuusraportteihin. Suorien kiinteistö sijoitusten osalta raportoimme vuosittain kiinteistöjen ympäristövaikutukset, kuten sähkön, lämpöenergian ja veden kulutuksen sekä jätteen määrän.

- ✓ Aktiiviset osakkeet
- ✓ Passiiviset osakkeet
- ✓ Yhtiöiden velkakirjat
- ✓ Valtioiden velkakirjat
- ✓ Ulkopuoliset varainhoitajat *
- ✓ Kiinteistöt

OP Varallisuudenhoidon puolivuositainen vastuullisen sijoittamisen raportti kuvaa ajankohtaiset tapahtumat sijoitustoiminnassa vastuullisuuden näkökulmasta sekä sisältää yhteenvedon OP rahastojen yhtiökousaktiviteetista. Lisäksi raportoimme vuosittain YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin liittyen.

7 Yhteenveto

Kuten näistä vastuullisen sijoittamisen periaatteista käy ilmi, OP Varallisuudenhoidon vastuullinen sijoittaminen on kattavaa ja integroitu sijoittamisen prosesseihimme. Näitä vastuullisen sijoittamisen periaatteita päivitetään tarvittaessa. Pyrimme myös viestimään toiminnastamme mahdollisimman kattavasti ja avoimesti. Alla olevaan taulukkoon on koottu yhteenveto noudattamistamme vastuullisen sijoittamisen strategioista ja niiden toteutuksesta eri omaisuusluokissa.

	Aktiiviset osakkeet	Passiiviset osakkeet	Yhtiöiden velkakirjat	Valtioiden velkakirjat	Ulkopuoliset varainhoitajat	Kiinteistöt
Integrointi	V		V	V	V*	V
Teemasijoittaminen ja vaikutavuus	V		V			
Omistajavaikuttaminen: yhtiökokoukset	V	V			V**	
Omistajavaikuttaminen: kansainväliset normit ja temaattinen vaikuttaminen	V		V		V**	
Poissulkeminen	V		V	V	V**	
Raportointi	V	V	V		V**	V

*) Vastuullisuusnäkökohdat ovat osa ulkopuolisen varainhoitajan valintaa

***) Ulkopuolisten varainhoitajien hoitamia OP-rahastoja koskee OP Varallisuudenhoidon yhtiökokousäänestäminen, vaikuttaminen, poissulkeminen sekä raportointi